

joods
cultureel
kwartier

TEEG

AMSTERDAM

Valkenburgstraat
AMSTERDAM

Rozenstraat
AMSTERDAM

JAARVERSLAG 2020

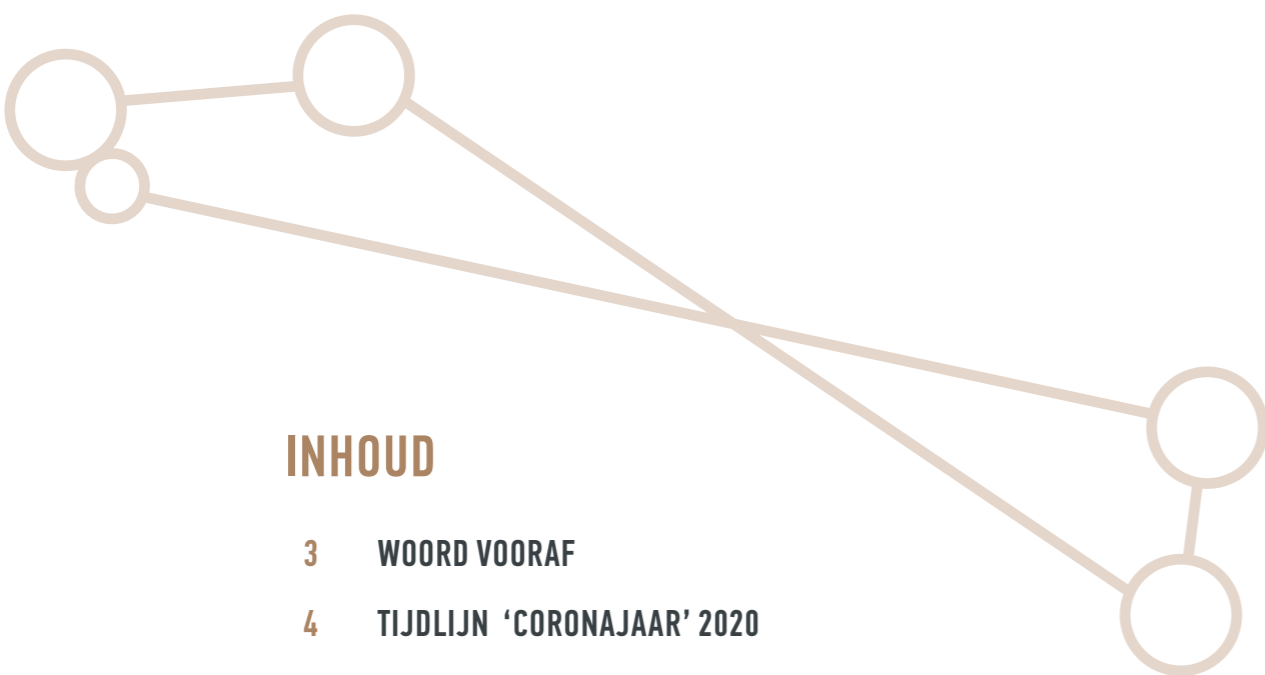
joods
historisch
museum

portugese
synagoge

kindermuseum

hollandsche
schouwburg

nationaal
holocaust
museum

INHOUD

- 3 **WOORD VOORAF**
- 4 **TIJDLIJN 'CORONA JAAR' 2020**
- 6 **BEZOEKCIJFERS 2020**
- 9 **TENTOONSTELLINGEN JOODS CULTUREEL KWARTIER**
- 14 **TENTOONSTELLINGEN IN HET BUITENLAND**
- 15 **DEVELOPMENT**
- 17 **MARKETING & COMMUNICATIE**
- 18 **SALES, EVENEMENTEN & VERHUUR**
- 20 **EDUCATIE & SPECIALE PROJECTEN**
- 22 **MUSEUMSHOP**
- 23 **COLLECTIES & KENNIS**
- 28 **PLANNEN KINDERMUSEUM**
- 29 **MENASSEH BEN ISRAEL INSTITUUT**
- 31 **LEZINGEN, PUBLICATIES & ONDERZOEK**
- 34 **SPONSORS & BEGUNSTIGERS**
- 36 **VERKORTE JAARREKENING**
- 38 **PERSONEEL & ORGANISATIE**
- 39 **BESTUREN**

WOORD VOORAF

Toen we dit jaarverslag vlak voor de afronding ter inzage kregen, ontviel ons de verzuchting dat 'de corona ervan afspat'. Dat blijkt niet alleen uit de vele foto's waarop de onvermijdelijke gezichtsbescherming opduikt en collega's getoond worden die achter beeldschermen livestreams van onze online evenementen verzorgen. Het is helaas ook te zien aan de cijfers die we kunnen overleggen. De bezoekersaantallen zijn dramatisch, want we waren maandenlang gedwongen dicht, en ook financieel was 2020, net als 2021 overigens, een onzeker jaar, waarin geactualiseerde prognoses, verwachtingen en aanhoudende onzekerheden elkaar hebben opgevolgd.

Het is een lastig jaar geweest voor onze medewerkers, vrijwilligers, zzp'ers, rondleiders, vrijwilligers, onze toezichhouders ook, en onze trouwe bezoekers en vrienden. Voor hen allen, onze medewerkers voorop, maken wij graag een diepe buiging, en spreken we onze dankbaarheid uit voor hun onvoorwaardelijke inzet en hun trouw aan onze organisatie en onze missie.

Dankzij hen, en dankzij de onvoorwaardelijke financiële steun van zowel de nationale overheid als onze vele trouwe sponsors en vrienden, hebben we dit crisisjaar goed doorstaan. We hebben ondanks alles de aanzienlijke financiering van het Nationaal Holocaustmuseum succesvol kunnen afronden en we hebben zo goed en kwaad als dat ging ook de planning van de bouw en de inhoudelijke ontwikkeling voortgezet. Ook hebben we in korte tijd de overgang naar een divers digitaal aanbod in ons Joods Virtueel Kwartier gerealiseerd en zijn digitale openingen, herdenkingen en evenementen (waaronder ook de Open Joodse Huizen | Huizen van Verzet), inmiddels een geïntegreerd deel van ons aanbod.

Dat doet alles niets af aan het feit dat we er zijn om bezoekers te ontvangen. Straks in het Nationaal Holocaustmuseum, dat we in het voorjaar van 2023 hopen te openen, in het Kindermuseum, dat we steeds weer actueel en eigentijds houden, in de Portugese Synagoge met zijn bijzondere bibliotheek Ets Haim en in het Joods Historisch Museum, waar we eigentijdse thema's afwisselen met de goed doorvorste traditionelere tentoonstellingen die ons trouwe publiek al jaren van ons gewend is.

We treden de gezamenlijke toekomst vol optimisme en goede zin tegemoet!

Emile Schrijver, algemeen directeur
Liesbeth Bijvoet, zakelijk directeur

TIJDLIJN 'CORONAJAAR' 2020

- Opening Charlotte + LOCKDOWN (1 uur open voor sluiting)
- Joods Virtueel Kwartier lancering
- Kantoren dicht

- Online Jom Hasjoa herdenking
- Online Seider avond

- Online 4 mei + koosjere vrijheidssoep
- Eerste online lezingen
- Online tentoonstelling Corona in de stad

- Zomeravond-programma's

- Onthulling Plantage borden

- Livestream opening Waterlooplein
- Rondleidingen Future for the past

JANUARI

FEBRUARI

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

GESLOTEN

GESLOTEN

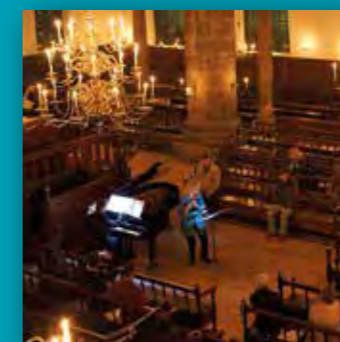
GESLOTEN tot 1 juni 2021

- Sluiting Nationaal Holocaustmuseum voor de verbouwing

- Heropening Joods Cultureel Kwartier

- Eenmalig kaarslichtconcert op anderhalvemeter afstand

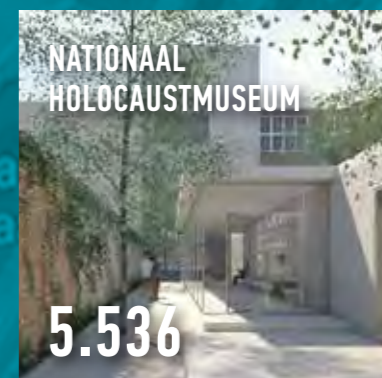
- Livestream opening Een graf in de wolken

BEZOEKCIJFERS 2020

TOTAAL AANTAL
BEZOEKERS JOODS
CULTUREEL KWARTIER
76.967

SOCIAL MEDIA-BEREIK
FACEBOOK: **1.177.276**
(nieuwe volgers: 1.639)
INSTAGRAM: **231.926**
(aantal posts: 289)
TWITTER: **469.909**
(retweets: 863)
LINKEDIN: **93.566**
(nieuwe volgers: 563)

UNIEKE WEBSITE-
BEZOEKERS JOODS
CULTUREEL KWARTIER
343.621

JOODS VIRTUEEL KWARTIER
12.777 pageviews
(4.716 unieke)
DIGITAAL MUSEUM
3.435 pageviews
(1.391 unieke)
VIRTUELE TOUR (YouTube)
4.266 Charlotte in close-up
3.834 Portugese Synagoge
2.608 Hollandsche Schouwburg
5.583 Nationaal Holocaustmuseum
1.473 Joods Historisch Museum
1.115 Maurits de Bruijn
(Ook mijn Holocaust)
979 Eli Content
347 Droombos

UNIEKE WEBSITE-
BEZOEKERS
JOODS MONUMENT
343.072

MISSIE

Het Joods Cultureel Kwartier bestaat uit het Joods Historisch Museum, het Kindermuseum, de Portugese Synagoge, de Hollandsche Schouwburg en het Nationaal Holocaustmuseum. Het Joods Cultureel Kwartier nodigt zijn bezoekers uit om kennis te maken met de joodse cultuur en geschiedenis, om bestaande kennis te verdiepen en om actief na te denken over culturele diversiteit. Uitgangspunt hierbij is om het joodse verhaal op een positieve manier toegankelijk te maken voor een zo breed mogelijk publiek.

Plantage Middenlaan. Foto: Jeroen Hofman

TENTOONSTELLINGEN

JOODS HISTORISCH MUSEUM

BEZOEKERS: 35.425 - JOODS VIRTUEEL KWARTIER: 12.777 - DIGITAAL MUSEUM: 3.435

Het Joods Historisch Museum is gevestigd in vier monumentale synagogen midden in de oude Amsterdamse Jodenbuurt. Met schilderijen, gebruiksvoorwerpen, foto's en films wordt een uniek beeld gegeven van het Nederlandse joodse leven in al haar facetten, toen en nu. Daarnaast zijn er altijd een of twee tijdelijke tentoonstellingen.

AMSTERDAM DIAMANTSTAD

27 september 2019 t/m 1 maart 2020
Bezoekers: 22.251
Samengesteld door het Joods Cultureel Kwartier in samenwerking met gastconservator Daniël Metz

Naar aanleiding van de 125e verjaardag van de Algemene Nederlandse Diamantbewerkersbond (ANDB) presenteerde het museum het verhaal van de Amsterdamse diamantnijverheid. De tentoonstelling belichtte de geschiedenis van deze overwegend joodse branche van de 17e tot in de 20e eeuw.

Uit het gastenboek

'Indrukwekkende tentoonstelling over een belangrijke periode in de Amsterdamse geschiedenis. Wanneer je dit ziet realiseer je je pas echt dat Amsterdam ooit het centrum van de diamantbusiness was.'

ELI CONTENT. SO MUCH I GAZED ON BEAUTY

28 november 2019 t/m 30 augustus 2020
Bezoekers: 17.998
Digitale rondleidingen: 979
Conservatoren: Hetty Berg en Lisa de Goffau

Eerbetoon aan Eli Content, de 'huiskunstenaar' van het Joods Historisch Museum en één van de belangrijkste hedendaagse joodse kunstenaars van Nederland. De expositie toonde ruim negentig schilderijen, tekeningen, kunstenaarsboeken en installaties. Alle hoogtepunten uit zijn oeuvre van de afgelopen veertig jaar passeerden de revue.

Uit het gastenboek

'Wat een groot feest om deze prachtige werken hier te zien. Ze blijven ook aan deze muren speelplezier en zeggingskracht uitstralen. Blijven spelen en naar de oorsprong en verbinding zoeken, kan jij geweldig goed.'

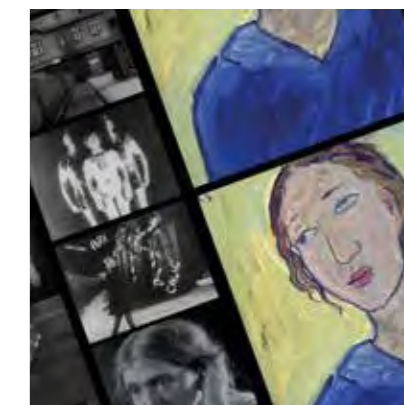
CHARLOTTE SALOMON IN CLOSE-UP. DE INVLOED VAN CINEMA OP LEVEN? OF THEATER?

1 juni t/m 22 november 2020
(openingsdatum 13 maart aangepast wegens de gedwongen sluiting)
Bezoekers: 3.330
Digitale rondleidingen: 4.266
Conservator: Mirjam Knotter

Met deze tentoonstelling wierp het Joods Historisch Museum een nieuw licht op *Leven? of Theater?* Via associatieve combinaties van filmbeelden en een selectie gouaches uit het kunstwerk, werden bezoekers uitgenodigd mee te kijken naar de invloed van de visueel vernieuwende films uit het vooroorlogse Berlijn op Salomons unieke kunstwerk.

Uit het gastenboek

'Een prachtige tentoonstelling. [...] Door de vormgeving van deze tentoonstelling begrijp ik meer van haar manier van kijken, voelen, beleven en verwerken.'

WATERLOOPLEIN. DE BUURT BINNENSTEBUITEN

2 oktober 2020 t/m 13 juni 2021

(data aangepast wegens de gedwongen sluiting)

Bezoekers: 22.251

Conservator: Titia Zoeter en Kirsten van Kempen (stagiaire conservator)

Met bodemvondsten, foto's, filmmateriaal, 3D-reconstructies en objecten vertelde deze tentoonstelling verhalen uit de vierhonderd jaar geschiedenis van het hart van de voormalige jodenbuurt. De tentoonstelling was deel van een samenwerkingsproject van het Amsterdam Centre for Ancient Studies and Archaeology (ACASA), Bureau Monumenten en Archeologie van de gemeente Amsterdam en het Joods Historisch Museum.

Van de reactiewand

'Mazzel Tov, heerlijke expositie! Als 'ras-Amsterdamse' genoten [...] alles is prachtig en vooral de markt zelf met de verkopers.'

EEN GRAF IN DE WOLKEN. OVER HET GEDICHT TODESFUGE VAN PAUL CELAN

11 december 2020 t/m 16 mei 2021 (de tentoonstelling is slechts 6 dagen open geweest voor publiek)

Conservator: Judith Hoekstra, i.s.m. gastconservatoren Paul Sars en Helly Oestreicher

In mei 1945 schreef de Roemeens-joodse dichter Paul Celan (1920-1970) het gedicht *Todesfuge* over de verschrikkingen van de Holocaust. Een origineel typoscript van het gedicht vormde de kern van deze tentoonstelling, die zich richtte op het leven van Celan, op de betekenis en ontvangst van *Todesfuge*, en op de impact van het gedicht op andere kunstenaars.

Uit het gastenboek

'Een heel intense en verdrietige beleving en ook weer prachtig hoe Celan en alle andere kunstenaars schoonheid in deze tragiek leggen. [...] Het blijft resoneren in mijn hoofd.'

PRESENTATIE LEVIE ZADOK EN ZWARTE PIET: TWEE KARIKATUREN

30 oktober 2020 t/m 3 januari 2021

Conservator: Titia Zoeter i.s.m. Ewout Sanders

Naar aanleiding van een publicatie van Ewoud Sanders werd een mini-tentoonstelling gewijd aan Levie Zadok, een creatie van de Amsterdamse onderwijzer Jan Schenkman (1806-1863), die eerder de figuur van Zwarte Piet in een boekje had opgevoerd. Schenkman gaf beide figuren stereotyperingen mee die het christelijke en witte publiek in die tijd gemakkelijk vond, en die tot op de dag van vandaag doorwerken.

PRESENTATIES KUNSTKABINET JOODS HISTORISCH MUSEUM

ON FRIENDSHIP / (COLLATERAL DAMAGE III). JOSEPH SASSOON SEMAH

20 december 2019 t/m 19 januari 2020

Conservator: Emile Schrijver

De kunstmanifestatie *On Friendship/(Collateral Damage) III – The Third GaLUT: Baghdad, Jerusalem, Amsterdam* vond plaats op 36 locaties in Amsterdam, waaronder het Joods Historisch Museum. Kunstenaar Joseph Sassoon Semah onderwierp de steden Bagdad, Jeruzalem en Amsterdam aan een kritisch onderzoek over de aard van ballingschap en balling, diaspora en terugkeer.

GERMANO

24 januari t/m 30 augustus 2020 (data aangepast wegens de gedwongen sluiting)

Conservator: Judith Hoekstra

Fotograaf en kunstenaar Sarah Mei Herman (Amsterdam, 1980) verdiepte zich in de vooroorlogse geschiedenis van haar familie, die in Kaunas (Litouwen) een fotostudio bezat. Centraal in haar installatie stonden de herinneringen van een familielid dat de Holocaust overleefde, en de draad van het leven weer wist op te pakken.

MELANCHOLIA IN ARCADIA

4 september 2020 t/m 28 februari 2021

Conservator: Judith Hoekstra

In de coronaperiode waren veel sterfgevallen te betreuren. Het Joods Historisch Museum vroeg daarom Gabriel Lester (Amsterdam, 1972) zijn kunstwerk *Melancholia in Arcadia* voor de ramen van het Kunstkabinet te installeren. Het werk, een 'wapperend' kanten gordijn dat bevroren is in tijd en ruimte, is geïnspireerd op een joods rouwritueel, waarbij de ramen worden geopend om de ziel van de overledene de ruimte te geven het lichaam te verlaten.

TOPSTUKKEN UIT HET KUNSTDEPOT

4 september 2020 t/m 28 februari 2021

Conservator: Lisa de Goffau

Het Joods Historisch Museum presenteerde een selectie topstukken uit de eigen kunstcollectie, alle verworven dankzij de hulp van schenkers. Het ging om werken van bekende 19e- en 20e-eeuwse joodse kunstenaars zoals Isidor Kaufman, Isaac Israels en Eduard Frankfort. De presentatie was onderdeel van *De kracht van onze Nederlandse collecties*, een gezamenlijke actie van de Vereniging Rembrandt en de Turing Foundation.

KINDERMUSEUM

BEZOEKERS: 10.871

In het Kindermuseum kunnen kinderen van zes tot twaalf jaar op een speelse manier kennismaken met het joodse leven en de joodse tradities. Het Kindermuseum is (sinds 2006) gevestigd in het Joods Historisch Museum en bestaat uit drie etages die zijn ingericht als een huis van een joodse familie.

DROOMBOS ELI CONTENT

28 november 2019 t/m 30 mei 2021
Digitale rondleidingen: 347

Eli Content maakte voor de zolder van het Kindermuseum een *Droombos* vol clowneske figuren. Hij liet zich hierbij inspireren door de wandschilderingen van Marc Chagall voor het Joods Theater in Moskou. Kinderen konden in het atelier droomfiguren maken en deze in het *Droombos* ophangen. Er was ook een schrijfplek, om een droom aan het bos toe te vertrouwen.

Foto: Nienke Fonk

NATIONAAL HOLOCAUSTMUSEUM i.o.

BEZOEKERS: 5.536 - VIRTUELE TOUR: 2.583

In het Joods Cultureel Kwartier bevindt zich, tegenover de Hollandsche Schouwburg, het Nationaal Holocaustmuseum in oprichting. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden via dit gebouw, de voormalige Kweekschool, met behulp van het verzet honderden kinderen naar relatief veilige plaatsen gesmokkeld.

KOGELS, VERRAAD EN BRIEVEN. KRONIEK VAN EEN JOODSE FAMILIE

28 oktober 2019 t/m 2 februari 2020
Conservator: Annemiek Gringold

Deze tentoonstelling toonde het familieverhaal van de Amsterdamse filmmaker Willy Lindwer (1946). Lindwers ouders en broer overleefden de oorlog door onder te duiken, maar vele familieleden werden vermoord. In deze tentoonstelling over één familie kwamen slachtoffers en overlevenden

van de Holocaust in West- én Oost-Europa samen.

Uit het gastenboek

'Kogels, verraad, brieven snijdt door de ziel. Dit kan niet genoeg gezien worden.'

HOLLANDSCHE SCHOUWBURG

BEZOEKERS IN 2020: 17.223 - VIRTUELE TOUR: 2.608

PRESENTATIE

DRIE MANIEREN VAN VERTELLEN. BLIK OP DE HOLOCAUST

1 februari 2019 t/m 1 mei 2020
Enquete ingevuld door 1016 respondenten

De presentatie *Blik op de Holocaust* ging over de diverse manieren van vertellen over de Holocaust, én de verschillende manieren waarop het publiek deze ervaart. Getuigenissen, een virtuele reconstructie van het kamp Bergen-Belsen en een installatie met beelden van wrede daden waren te zien. Na evaluatie worden nieuwe inzichten gebruikt bij de ontwikkeling van het Nationaal Holocaustmuseum. presenteerde deze reizende tentoonstelling in samenwerking met de Duitse ambassade.

TENTOONSTELLINGEN IN HET BUITENLAND

LONDEN

CHARLOTTE SALOMON LIFE? OR THEATRE?

Jewish Museum London
8 november 2019 t/m 1 maart 2020

De reizende tentoonstelling op basis van het oeuvre van Charlotte Salomon deed ditmaal Londen aan.

KEULEN

DER AMSTERDAM MACHSOR. EIN SCHATZ KEHRT HEIM

Wallraf-Richartz Museum, Keulen
25 september 2019 t/m
12 januari 2020

De tentoonstelling over het Amsterdam Machzor, in 2019 getoond in het Joods Historisch Museum, was in uitgebreide versie te zien in het Wallraf-Richartz Museum in Keulen (gelegen naast het MiQua LVR-Jüdisches Museum im Archäologischen Quartier, i.o.). Het manuscript keerde terug naar de plaats waar het 700 jaar geleden voor het eerst werd gebruikt.

BERLIJN

FOTOGRAFIEËN DER VERVOLGUNG DER JUDEN. DIE NIEDERLANDE 1940-1945

Topographie des Terrors in Berlijn
30 oktober 2019 t/m 12 maart 2020

De tentoonstelling De Jodenvervolgung in foto's. Nederland 1940-1945, samengesteld door het NIOD in samenwerking met het Joods Cultureel Kwartier, reisde naar de derde samenwerkingspartner in het project: het Berlijnse Topographie des Terrors.

DEVELOPMENT

FONDSENWERVING

Het afgelopen jaar is het Joods Cultureel Kwartier wederom succesvol gebleken in het werven van externe middelen bij private vermogensfondsen, stichtingen, bedrijven en particulieren. Hiermee worden tijdelijke tentoonstellingen mogelijk gemaakt, en projecten variërend van de vernieuwing van de vaste opstelling, tot de catalogisering van de boeken uit de unieke bibliotheek Ets Haim. Wij streven ernaar voortdurend nieuwe bronnen aan te boren en de contacten met onze bestaande begunstigers te onderhouden, door middel van persoonlijk contact, nieuwsbrieven en ontvangsten. Ook sponsoring door bedrijven heeft onze grote aandacht. Voor de aankoop van nieuwe objecten en het relevanter maken, verbeteren en ontsluiten van de collectie, ontvangt het Joods Cultureel Kwartier de komende vijf jaar wederom een jaarlijkse bijdrage van de deelnemers aan de BankGiro Loterij.

CAPITAL CAMPAIGN

Het Joods Cultureel Kwartier stond voor de extra opdracht om de financiering voor het vernieuwen van het Nationaal Holocaustmuseum te realiseren. Daarvoor is een bedrag van 27 miljoen euro geworven. Dit is inclusief eigen inkomsten uit entreetickets, de winkel, het café en activiteiten voor de komende vijf jaar. Deze gigantische wervingsactie heeft, naast het intensiveren van de band met onze bestaande relaties, ook gezorgd voor totaal nieuwe donateurs. De particulieren, fondsen en bedrijven die hebben bijgedragen aan het Nationaal Holocaustmuseum, hebben dat in veel gevallen met uitzonderlijk hoge bedragen gedaan. Deze giften zijn echter niet ten koste gegaan van reguliere giften van onze bekende donateurs. Zo gaven de deelnemers aan de BankGiro Loterij een extra bedrag voor de

ontwikkeling van het Nationaal Holocaustmuseum.

STICHTING VRIENDEN

Het vermogen van de Stichting Vrienden van het Joods Historisch Museum is ondergebracht in een aparte Stichting, die in de nabije toekomst zal veranderen in Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier. Het bestuur werd in 2020 vrijwel geheel vernieuwd, en is in samenspraak met de directie en relevante stafmedewerkers actief betrokken bij de werving en het onderhouden van het netwerk. De voorzitter en penningmeester van de Stichting Vrienden maken deel uit van de Raad van Toezicht van het Joods Historisch Museum. De komende periode worden de ideeën van het bestuur geïnventariseerd en vormgegeven. Het is al duidelijk, dat de komende jaren de nadruk zal liggen op het werven van jonge Vrienden, vanaf 30 jaar. Het menu van erkentelijkheid wordt onder de loep genomen, en sociale media gaan een steeds belangrijkere rol spelen in de wervingscampagnes voor nieuwe Vrienden. Deze media worden ook nu al volop benut.

VRIENDENWERVING

Het afgelopen jaar was tevens succesvol voor de werving van nieuwe Vrienden. Dankzij twee campagnes kwamen er 125 Vrienden bij. Eind 2020 telde het Joods Cultureel Kwartier in totaal 2.165 Vrienden, die bijdragen met jaarlijkse donaties, variërend van € 25 (nieuwe Vrienden vanaf € 50) tot € 10.000. Een beperkt aantal draagt bij met een hoger bedrag. Het Joods Cultureel Kwartier blijft zich inspannen om Vrienden erop te wijzen, dat zij ook hogere bedragen kunnen doneren. Dit gebeurt onder meer door het organiseren van een tweemaaljaarlijkse sponsordiner op een bijzondere locatie. In 2020 kon dit

niet doorgaan vanwege de COVID-19-maatregelen. Andere geplande ontmoetingen met Vrienden vonden online plaats, of werden uitgesteld.

NALATENSCHAPPEN

Nalatenschappen hebben ook onze speciale aandacht. In het afgelopen jaar is hierover een brochure gemaakt. In 2021 zal een campagne worden georganiseerd, om de mogelijkheid om te legateren nog nadrukkelijker onder de aandacht van het publiek te brengen.

Amerikaanse Vriendenstichting
In de Verenigde Staten heeft het Joods Historisch Museum een Vriendenstichting, die opereert vanuit New York. Onze Amerikaanse Vrienden doneren jaarlijks wisselende bedragen.

Livestream rondleiding. Foto: Caspar Stalenhoef

MARKETING & COMMUNICATIE

Op 12 maart zette COVID-19 Nederland compleet op z'n kop. Voor het Joods Cultureel Kwartier betekende dit, dat de nieuwe tentoonstelling over het werk van Charlotte Salomon precies één uur open was toen de lockdown werd afgekondigd. Al vrij snel bleek dat de situatie langer zou gaan duren en grote consequenties zou hebben voor het museumbezoek. Een aanzienlijk deel van de reguliere bezoekers van de musea van het Joods Cultureel Kwartier is van relatief hogere leeftijd, en normaal gesproken bestaat 52 % van onze bezoekers uit buitenlandse toeristen. Voor de oudere bezoekers was het ook ná de lockdown spannend om onze musea binnen te gaan. En door de reisbeperkingen kwam het toerisme maar mondjesmaat op gang.

JOODS VIRTUEEL KWARTIER

Tijdens de eerste lockdown hebben we snel de omslag gemaakt naar een online aanbod. Er was natuurlijk al veel materiaal voor online marketing en communicatie geproduceerd, maar nu moest ook een deel van het museumaanbod worden vertaald naar een online platform. Onder de titel Joods Virtueel Kwartier werden rondleidingen door de verschillende locaties aangeboden. Ook de herdenkingen en het programma *Open Joodse Huizen/Huizen van Verzet* moesten in allerijl omgezet worden naar een online variant. Voor *Open Joodse Huizen* werd gekozen voor livestreams van een deel van het programma. Vanwege de korte voorbereidingstijd moest dit op een zeer basale manier worden geproduceerd, met de techniek die bij de deelnemers voorhanden was. Doordat we kozen voor livestreams bleef de kern van het programma wél overeind, namelijk het samen luisteren naar verhalen. Veel online bezoekers beleefden de hele livestream, en toonden betrokkenheid door reacties te plaatsen. Een mooie bijkomstigheid was dat het programma ineens bijgewoond kon worden door veel meer mensen dan gebruikelijk. Zo was er zelfs publiek uit de Verenigde Staten en uit Israël.

EEN NIEUWE VISIE

Het Joods Cultureel Kwartier is in beweging. Het Nationaal Holocaustmuseum is gesloten en wordt verbouwd, het Kindermuseum wordt vernieuwd, en COVID-19 heeft duidelijk de nodige impact op de bezoekersaantallen. Een uitgelezen moment om een nieuwe visie te ontwikkelen op positionering en publieksbereik, zodat een nieuw, jonger en diverser publiek bereikt kan worden. In maart begonnen we in samenwerking met cultuuronderzoeker Anna Elffers aan een publieksonderzoek, waarmee de belangrijkste en meest kansrijke doelgroepen voor het Joods Cultureel Kwartier werden geïdentificeerd. Wat volgde is kwalitatief onderzoek naar bezoekmotivatie, waar alle afdelingen binnen het Joods Cultureel Kwartier mee kunnen werken.

CULTUREEL MERK

Tegelijkertijd zijn we met de ontwerpers en strategen van Designagency van Lennep aan de slag gegaan om opnieuw te kijken naar de positionering van het Joods Cultureel Kwartier, en de kracht van de afzonderlijke locaties. Met als doel: van het Joods Cultureel Kwartier een geliefd Amsterdams cultureel merk te maken. Onderdeel van dit

traject is een doorontwikkeling en modernisering van de huisstijl. De eerste resultaten daarvan waren al te zien bij de communicatiemiddelen voor de tentoonstellingen *Waterlooplein*, *De buurt binnenstebuiten* en *Een graf in de wolken* – over het gedicht *Todesfuge* van Paul Celan.

SALES, EVENEMENTEN & VERHUUR

De afdeling Sales & Evenementen organiseert en coördineert de evenementen van het Joods Cultureel Kwartier. Deze culturele evenementen dienen voor verbreding en verdieping van de thema's, die door de vaste en tijdelijke tentoonstellingen worden aangedragen. Daarnaast wordt hiermee de achterban met het Joods Cultureel Kwartier verbonden, en trekken we nieuwe belangstellenden aan. De evenementen hebben een brede opzet: van lezingen, gesprekken en gallery talks, via symposia, discussies en themadagen, tot filmvertoningen en theatervoorstellingen. Hierbij hebben we veel aandacht voor het aangaan van samenwerkingen met verschillende organisaties, sprekers en partners.

Gallery Talk met Gabriel Lester door Judith Hoekstra

IMPACT

Vanaf half maart 2020 hebben de COVID-19-maatregelen een grote impact gehad op onze traditionele manier van het plannen, organiseren en uitvoeren van evenementen. Vrijwel alle evenementen konden niet op de normale wijze doorgaan – deze werden geannuleerd of opnieuw geprogrammeerd in een hele andere setting. Ook konden de evenementen en herdenkingen in het kader van *75 jaar Vrijheid*, waarop groots

was ingezet, niet plaatsvinden. In deze periode hebben we hard gewerkt aan een noodzakelijke online entreeprocedure, en na de heropening in juni was dit een feit. Bezoekers aan het Joods Cultureel Kwartier konden alleen met een online ticket en een tijdslot de locaties bezoeken.

BEPERKINGEN

Na de eerste lockdownperiode waren onze grootste beperkingen de uitvoering van de anderhalvemeter-

regel, en het terugbrengen van het aantal bezoekers. Onder normale omstandigheden bieden onze evenementen ruimte aan circa 60 bezoekers, en onze concerten aan circa 400 bezoekers. Nu moesten deze aantallen flink worden teruggeschroefd, met inachtneming van anderhalve meter afstand. Los van de fysieke beperkingen door de maatregelen had COVID-19 niet alleen een grote invloed op de uitvoerenden van het evenement, maar ook op de bezoekers. Veel

mensen waren toch wat huiverig om live aanwezig te zijn. Al deze beperkingen leerden ons, dat wij in korte tijd anders naar de traditionele manier van organiseren van evenementen moesten gaan kijken. Met als resultaat: het Joods Cultureel Kwartier ging online.

LIVESTREAMS

In de tweede lockdownperiode, vanaf het derde kwartaal 2020, werden veel evenementen of rondleidingen ad-hoc omgezet naar een livestream-evenement. Praktisch hield dat in, dat het evenement werd gefilmd en live werd uitgezonden via sociale media. Op deze wijze hebben wij bestaande evenementen alsnog beschikbaar kunnen maken. Dit online aanbod leverde hele positieve geluiden op, want het Joods Cultureel Kwartier werd zo breder toegankelijk voor belangstellenden uit binnen- en buitenland. Een andere positieve ontwikkeling is, dat door de online mogelijkheden de grote kennis en expertise van de Joods Cultureel Kwartier-medewerkers beter zichtbaar is geworden.

ZOMERPROGRAMMA

In de periode tussen de eerste en tweede lockdown, vanaf medio juni t/m medio oktober, hebben wij een Zomerprogramma georganiseerd. Dit bestond uit een aantal spraakmakende avonden, waarbij het publiek het Joods Cultureel Kwartier live kon bezoeken. Deze avonden werden stuk voor stuk zeer gewaardeerd, en al deze evenementen waren uitverkocht.

FUTURE FOR THE PAST

Een ander groot evenement wat wél door kon gaan, was *Future for the past*. Een virtuele stadswandeling langs Amsterdamse plekken met een koloniale geschiedenis. Hierbij werd gebruik gemaakt van hedendaagse techniek: een tablet met 360° video en Augmented Reality. Zo werd een brug geslagen tussen Nederland en Zuid-Afrika, tussen toen en nu, in een wandelroute van het

Joods Historisch Museum naar het Scheepvaartmuseum. *Future of the Past* werd georganiseerd door Sites of Memory, en werd zeer positief gerecenseerd door de Theaterkrant.

TOERISME

Natuurlijk heeft COVID-19 in 2020 een grote weerslag gehad op binnen- en buitenlands toerisme. Toen de grenzen medio juni weer een beetje open gingen, kwam het toerisme amper op gang. Omdat toeristen van buiten de EU nog niet welkom waren, kwamen de boekingen vooral uit Nederland en omliggende landen, zoals Duitsland, Frankrijk en België. De traditionele bezoekers uit Israël, Engeland, Amerika en overige Europese landen konden niet reizen. Na een tijdelijk opleving in de zomermaanden juli t/m medio september kwam, door de verscherpte maatregelen en de uiteindelijke lockdown, het binnen- en buitenlands toerisme in de laatste maanden van 2020 nagenoeg stil te liggen.

SCHOLEN

De scholen bezochten ons eveneens mondjesmaat. Lang was het nog mogelijk om in klassenverband te reizen. Maar vanaf het nieuwe schooljaar (september 2020), en mede door de voortschrijdende verscherpte maatregelen, kwam het bezoek nagenoeg tot stilstand. Het bleek voor scholen een té grote uitdaging om in coronatijd een bezoek aan onze locaties te organiseren. Ook op educatief gebied moesten we creatief zijn, en overstappen naar een andere variant. In samenwerking met de afdeling Educatie werd in korte tijd een nieuw programma ontwikkeld van gastlessen op school, waarbij een Joods Cultureel Kwartier-rondleider naar de klas komt, in plaats van de klas naar het Joods Cultureel Kwartier. Zo lukte het toch om tegemoet te komen aan de educatiebehoefte van Nederlandse scholen.

EDUCATIE & SPECIALE PROJECTEN

De afdeling Educatie informeert, inspireert, verbindt en richt zich op alle bezoekers. Het Joods Cultureel Kwartier biedt zo, onder normale omstandigheden, een breed scala van educatieve activiteiten. Onder meer gericht op de duizenden (school)kinderen die jaarlijks het Joods Cultureel Kwartier bezoeken.

ONDERWIJS

In de eerste twee maanden van het jaar 2020 hebben we leerlingen van tientallen scholen mogen ontvangen. Daarnaast vonden in de Hollandsche Schouwburg de *Sjoales* plaats (voor kinderen die joodse les volgen in Nederland), en het *Brievenproject* tussen scholieren en joodse ouderen via het Joods Maatschappelijk Werk (JMW). Door de COVID-19-crisis liep het aantal schoolbezoeken begrijpelijkerwijs terug. Op een aantal basisscholen hebben we echter wél in de klas les kunnen geven.

Hieronder een overzicht van de diverse projecten:

- De Onderwijsmiddag (VO, PO, MBO) in samenwerking met Stichting Musea en Herinneringscentra '40-'45 en de MBO-raad werd een week voor aanvang geannuleerd, vanwege de lockdown.
- Samen met museum Ons' Lieve Heer op Solder en de Fatih Moskee werd de gebedshuizentour voor het basisonderwijs verder ontwikkeld, onder meer met training van een groep museumdocenten.
- *Sprekende Stenen*, een wandeling langs tastbare herinneringen aan de Holocaust in de omgeving van het Joods Cultureel Kwartier, is grotendeels ontwikkeld.
- De brugklassers van de Joodse Scholengemeenschap Maimonides presenteerden objecten, die hun perspectief op de toekomst van joods Nederland verbeelden. Vanwege de coronamaatregelen vond dit plaats op school, onder begeleiding van een medewerker van de afdeling Educatie.
- Ontwikkeling van de Leerlijn Erfgoed & Identiteit, een samenwerking met onder andere het Amsterdam Museum en Mocca, aansluitend bij de website Groeistad.

EDUCATIE BIJ TENTOONSTELLINGEN EN ATELIERS

DROOMBOS

Op uitnodiging van de afdeling Educatie maakte Eli Content voor de zolder van het Kindermuseum een *Droombos* vol clowneske figuren. Bomen, dieren en mensen zijn zo verbonden, dat je niet ziet waar de één ophoudt en de ander begint. Wekelijks maakten kinderen in de begeleide *Werkplaats* droomfiguren van afvalkarton. Tevens gaven de winnaars van het Prinses Christina Concours hier concerten. Rond Poeriem maakten kinderen maskers voor het *Droombos*. *Het atelier rond het Bomenfeest, georganiseerd samen met (en in de) de Hortus Botanicus, kon geen doorgang vinden vanwege een storm. Deze samenwerking zal een vervolg krijgen, mits de coronamaatregelen het toestaan.*

WATERLOOPLEIN. DE BUURT BINNENSTEBUITEN

De afdeling Educatie is vanaf het begin nauw betrokken geweest bij de conceptontwikkeling en uitvoering van de tentoonstelling *Waterlooplein. De buurt binnenstebuiten*. Dit is een zeer belangrijke tentoonstelling voor het Joods Cultureel Kwartier, over het ontstaan en de ontwikkeling van de Waterloopleinbuurt. Tijdens de tentoonstelling konden kinderen een eigen minimarktkraam maken in het atelier van het Kindermuseum.

EEN GRAF IN DE WOLKEN

De Radboud Universiteit heeft voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs een werkschrift samengesteld rond het gedicht *Todesfuge* van Paul Celan. Drie opdrachten in het werkschrift hebben een link of raakvlak met het Joods Cultureel Kwartier, en zijn in

samenspraak tot stand gekomen. Filmmateriaal van leerlingen die reflecteren op het gedicht, zijn onderdeel geworden van de tentoonstelling *Een graf in de wolken – over het gedicht Todesfuge van Paul Celan*.

OVERIGE ATELIERS EN EVENEMENTEN

Tijdens de tentoonstelling *Charlotte Salomon in close-up*, met een focus op de filmische aspecten van het iconische werk van Charlotte Salomon, konden volwassen bezoekers in ateliers leren schilderen als de kunstenaar. In februari maakten kinderen 'Dokwerkertjes' van draad en tape, die tijdens de herdenking van de Februaristaking van 1941 meegedragen konden worden. In de zomer kwamen jonge bezoekers boterkoek bakken, en tijdens Rosj Hasjana werden in de keuken van het Kindermuseum ronde challes gebakken. Met Chanoeka werden hier kaarsen en kandelaars van brooddeeg vervaardigd.

(ONLINE) EDUCATIE

KINDERPAGINA

Niet lang nadat de website van het Kindermuseum ontoegankelijk was geworden, ontstond de wens om het online aanbod van het Joods Cultureel Kwartier beter te ordenen en toegankelijk te maken. De coronapandemie versterkte deze wens, omdat het schoolbezoek werd bemoeilijkt. Eind 2020 is op de website een nieuwe kinderpagina gerealiseerd: www.jck.nl/ voorkinderen. Hier wordt informatie over feestdagen, filmpjes en andere (leer)middelen voor de jonge doelgroep op overzichtelijke wijze aangeboden. Deze website zal in 2021 jaar verder worden uitgebreid.

JOODS MONUMENT

Wordt Gemist is de digitale leeromgeving die bij het Joods Monument is ontwikkeld. Hier wordt kennis en bewustzijn overgebracht over de Holocaust, en de ingrijpende gevolgen. Eveneens worden hier de joodse slachtoffers op een persoonlijke manier herdacht. Met deze leeromgeving kan op een aansprekende, verantwoorde wijze in een schoolklas aandacht worden besteed aan het gemis van joodse plaatsgenoten. De digitale les geeft tevens concrete suggesties voor herdenkingsactiviteiten. Deze leeromgeving is eind 2019 gelanceerd en werd in 2020 in gebruik genomen in diverse schoolklassen. De komende tijd zal *Wordt Gemist* verder worden ontwikkeld. Hierbij willen we toewerken naar de verankering van dit product bij scholen, en in het educatieve aanbod van het Joods Cultureel Kwartier.

ONDERWIJS

In 2020 is tevens een start gemaakt met een klein onderzoek naar de behoeftes van leerkrachten. Op basis daarvan zal in 2021 een aantal online lessen worden ontwikkeld voor het platform LessonUp (een veelgebruikt medium door leraren), over onderwerpen die aansluiten bij het curriculum. Op deze manier willen we gebruiksvriendelijk lesmateriaal op een toegankelijke wijze beschikbaar maken.

I ASK

Al jaren werkt het Joods Cultureel Kwartier met de educatiemethode I ASK, die wij zelf ontwikkelden in samenwerking met Irith Koster van TACTadviseurs. Het begon als een manier om onze eigen mensen te versterken bij het rondleiden. Want rondleiden is een vak, waar méér bij komt kijken dan alleen kennis hebben en overdragen. Zeker als het gaat om het vergroten van openheid, en nuances kunnen aanbrengen bij voorbarige oordelen. Helaas zijn veel rondleidingen in het afgelopen jaar wegens de lockdown niet doorgegaan.

Gelukkig konden wij wel aanpassingen maken, mede dankzij de vakkennis en flexibiliteit van TACTadviseurs, waarmee een deel van de training ook online kon plaatsvinden. Dat was een dusdanig succes, dat dit wordt opgenomen in onze vaste werkwijze. Voor sommige onderdelen van het programma bleek online training uitermate praktisch te zijn.

OVERZICHT TRAININGEN I ASK

- Medewerkers van het Museum Catharijneconvent hebben in samenwerking met het Centraal Museum een vervoltraining gedaan.
- Medewerkers van CODA/ Apeldoornse Bosch hebben de training in 2020 afgerond.
- Medewerkers van het Haags Gemeentemuseum en Nationaal Archief hebben de training gevolgd.
- In het kader van een samenwerking tussen Ons' Lieve Heer op Solder en het Joods Cultureel Kwartier is een I ASK training gegeven voor museumdocenten die de Gebedshuizentour geven.
- Jaarlijks maakt I ASK onderdeel uit van Art Mediation Master Class, een programma van de Rijksacademie voor art mediators.

OVERIGE PROJECTEN

- *Open Joodse Huizen – Huizen van Verzet*. De levensverhalen van joden en de verzetsdaden werden verteld vanuit de historische plekken, waar deze zich hebben afgespeeld. Vanwege de coronamaatregelen gebeurde dit voor een online publiek. De 11 livestreams kregen in totaal ruim 40.000 views (live of later). Niet alleen vanuit het hele land, maar ook vanuit het Verenigd Koninkrijk, Israël en de Verenigde Staten. Doordat de gesprekken op de historische locaties plaatsvonden en deelnemers vragen konden stellen via de chat, heeft het project haar intieme karakter zoveel mogelijk behouden. In 2021 zal het programma wederom virtueel zijn, en geproduceerd worden in samenwerking met een professionele technische partij.
- Deelname *Musea in Gebaren*.
- In het kader van de cursus *Jodendom voor Beginners* zijn een proeftafel en rondleiding gegeven.
- Samen met Joods Maatschappelijk Werk is een online rondleiding gemaakt in het Joods Historisch Museum, rond diverse objecten gerelateerd aan Chanoeka.

NHM vertelt

MUSEUMSHOP

Voor de winkels in het Joods Cultureel Kwartier was 2020 een moeilijk jaar. In het kader van de tentoonstelling *Eli Content. So Much I Gazed on Beauty* hebben we nog een fraaie overzichtscatalogus van het werk van Eli Content gemaakt, naast een aantal extra producten zoals kaartenmapjes, Ansichtkaarten, schriftjes en magneten. Met name de artikelen van het *Droombos*, een presentatie van Content voor de zolder van het Kindermuseum, verkochten erg goed. Ook voor de tentoonstelling *Waterlooplein. De buurt binnenstebuiten*, die nog doorloopt tot half 2021, verschenen een indrukwekkend boek en mooie Ansichtkaarten.

In 2020 was het opvallend, dat we in de periode dat de Museumshop geopend was, gemiddeld veel meer hebben verkocht dan in voorgaande jaren. De mensen die de moeite namen om ons te bezoeken, waren duidelijk zeer gemotiveerd. Echter is de verkoop in de Portugese Synagoge, bij afwezigheid van buitenlandse toeristen, vrijwel geheel stilgevallen.

In de sluitingsperiode hebben we een begin gemaakt met internetverkoop. Daartoe hebben we ons samen met een aantal andere toonaangevende musea verenigd op de website www.dutchmuseumgiftshop.nl. De eerste resultaten zijn bemoedigend. In 2021 gaan we dit initiatief verder uitbouwen.

COLLECTIES & KENNIS

Het jaar 2020 heeft bijzondere aanwinsten voor de collectie opgeleverd. Naast aankopen, schenkingen en legaten, is het Joods Historisch Museum ook zelf actief op zoek gegaan naar documentatiemateriaal. Dit illustreert de ingrijpende veranderingen in het dagelijks leven die COVID-19 heeft veroorzaakt, en hoe er binnen joods Nederland wordt omgegaan met deze crisis.

CORONACOLLECTIE

Het afgelopen jaar stond in het teken van het aanpassen van bestaande tradities. Er werden manieren gevonden om sabbatdiensten te kunnen houden en de feestdagen te vieren. Ook de herdenkingen zagen er het afgelopen jaar heel anders uit. Talloze initiatieven zijn bedacht om naasten te helpen, en mensen ondanks alle maatregelen samen te brengen. Diverse uitingen hiervan zijn opgenomen in onze collectie. Naast het verzamelen van krantenartikelen, foto's, video's, e-mails, pdf's, en objecten zoals mondkapjes en maaltijdpakketen, heeft het Joods Historisch Museum fotograaf Julie Blik de opdracht gegeven om speciale gebeurtenissen tijdens de coronacrisis vast te leggen. Zij fotografeerde onder andere de Jom Kipoerdienst in de LJG Rotterdam, de livestream-opening van de tentoonstelling *Waterlooplein. De buurt binnenstebuiten* in het Joods Historisch Museum, en de diploma-uitreiking op het Maimonides. Het museum heeft niet alleen zelf materiaal verzameld. Er werd ook een zaal ingericht bij de online tentoonstelling *Corona in de Stad* van het Amsterdam Museum, waar een selectie van de 'coronacollectie' te zien is (<https://www.coronaindestad.nl/zaal/tentoonstelling/joods-cultureel-kwartier>).

Zondagochtendgebed in de Portugese Synagoge in Amsterdam. Foto: Julie Blik.

Maaltijd in een soeka tijdens corona. Foto: Julie Blik.

Online Jom Kipoer in de LJG Rotterdam. Foto: Julie Blik.

Diploma-uitreiking met coronamaatregelen. Foto: Julie Blik.

ENKELE AANWINSTEN

Kurt Kywi (rechts) met een onbekende man, ca. 1914.

FOTOALBUM FAMILIES KEMPNER EN KYWI

De fotocollectie is verrijkt met een fraai fotoalbum van de families Kempner en Kywi, die vanuit Duitsland naar Nederland waren gevlucht. Het fotoalbum over de jaren 1912-1920 werd geschonken door Henrita Haenen, die kort na de schenking is overleden. Zij vond het album op een rommelmarkt en zocht de familiegeschiedenis uit. De afgebeelde Kurt Kywi (1895-1945) had een kruidenierszaak op het Borsseburgplein in Amsterdam. Hij overleefde de oorlog niet.

OVERZICHT AANWINSTEN

Kunstwerken & historische objecten: 88
Foto's: 139
Documenten en archieven: 192
Literatuur kenniscentrum: 235
(boeken, brochures en catalogi)
Audiovisuele collectie: 28

HANDSCHRIFT MOZES JACOB POLAK

Dit handschrift is vervaardigd door Mozes Jacob Polak (ca. 1765-1842) aan het begin van de 19e eeuw. Mozes Jacob Polak was voorzanger van de joodse gemeente in Hoorn en tevens kalligraaf. De tekst bevat de Psalmen 110 tot en met 119 en is gedecoreerd met micrografie, een kunstvorm met fijn Hebreeuws schrift. Het handschrift werd door de heer Harm Stumpel uit Hoorn aan het museum geschonken.

Handschrift van Mozes Jacob Polak (ca. 1765-1842), circa 1800-1820.

KUNSTWERK ELI CONTENT

Van eind 2019 tot zomer 2020 was de tentoonstelling *Eli Content. So much I gazed on beauty* te zien in het Joods Historisch Museum. Eli Content (1943) is een van de belangrijkste hedendaagse Nederlands joodse kunstenaars – het jodendom speelt een cruciale rol in zijn oeuvre. Deze tentoonstelling vormde het eerste grote overzicht van zijn veertigjarige kunstenaarschap. Naar aanleiding van de tentoonstelling schonk de kunstenaar dit werk aan het museum, en er is een tweeluik aangekocht.

Eli Content (1943), *Ein Fichtenbaum steht einsam Er träumt von einer Palme Einsam und schweigend trauert* (36 Buch der Lieder, Heine), 2011. Olieverf, potlood en acryl op linnen. Foto: Peter Cox, Eindhoven.

Anthony de Rooy (1702-1754), zilveren sjabbatlamp, 1753.

SJABBATLAMP

Dankzij de steun van de BankGiro Loterij en het Mondriaan Fonds kon het Joods Historisch Museum afgelopen jaar een unieke 18e-eeuwse sjabbatlamp verwerven. De Amsterdamse zilvermid Anthony de Rooy (1702-1754) vervaardigde deze sefardische sjabbatlamp naar Hollands model in 1753. Er zijn slechts zeven andere exemplaren van dit type door een Nederlandse maker bekend. Wat deze sjabbatlamp uniek maakt, is de aanwezigheid van een tinnen binnenbak in de oliehouder. Deze zorgde ervoor dat het zilver niet te heet werd en niet in aanraking kwam met de olijfolie.

Bladzijde uit het poëziealbum van Bertie Hertz.

POËZIEALBUM BERTIE HERTZ

Een bijzondere aanwinst in de documentencollectie is het poëziealbum van Bertie Hertz, over de jaren 1942-1948. In dit poëziealbum staat onder andere een fraaie tekening van de onderduikplek. Het album werd geschonken door de kinderen van Hertz: Uri, Dan en Naomi Rapaport.

COLLECTIEMOBILITEIT

Het beleid van het Joods Cultureel Kwartier is erop gericht om de collectie op veel verschillende plekken voor een breed publiek toegankelijk te maken. Daarom faciliteert het Joods Cultureel Kwartier bruiklenen uit de collectie aan museale en niet-museale instellingen. In 2020 werden er, vooral in het kader van de viering van 75 jaar vrijheid, veel tentoonstellingen gepland waarbij werken uit de collectie van het Joods Historisch Museum getoond zouden worden. Vanwege de pandemie en de sluiting van culturele instellingen werden veel van deze geplande tentoonstellingen uitgesteld of afgelast. Gedurende het jaar zijn 116 kortdurende bruiklenen uit de museum-, documenten- en boekencollectie van het Joods Historisch Museum gefaciliteerd, waarvan 11 objecten naar tentoonstellingen in het buitenland reisden. Een drietal objecten werd aan musea in Nederland en Duitsland in langdurige bruikleen gegeven, ten behoeve van een vernieuwde vaste presentatie.

Uit de collectie van Ets Haim-Livraria Montezinos zijn 14 werken te zien geweest op een tentoonstelling in Washington.

Verder waren in 2020 drie van onze tentoonstellingen in het buitenland te zien:

'Life or Theater? Charlotte Salomon, Berlin 1917 - Auschwitz 1943'
9 nov '19 t/m 1 mrt '20
London, Engeland

'Der Amsterdam Machzor – Ein Schatz kehrt heim'
16 sep '19 t/m 13 jan '20
Keulen, Duitsland

'Fotografien der Verfolgung der Juden. Die Niederlande 1940-1945'
30 okt '19 t/m 13 apr '20
Berlijn, Duitsland

OVERZICHT RESTAURATIES EN MATERIAAL-TECHNISCH ONDERZOEK

- In opdracht van het Joods Cultureel Kwartier en dankzij steun van de BankGiro Loterij is in 2020 een recent verworven torakast gerestaureerd.
- Uit de collectie van de bibliotheek Ets Haim - Livraria Montezinos zijn tevens twee boeken gerestaureerd. Een buitengewoon zeldzaam Spaans gebedenboek met de titel: *Libro de oraciones de todo el año traduzido del Hebrayco, Ferrara, 1552* (EH 2 G 37), en een psalmenboek *Beit ha-tefilah*, gedrukt in Amsterdam in 1712 (EH 20 E 01). Deze laatste twee restauraties zijn mogelijk gemaakt door particuliere giften.
- In juni heeft bij Ets Haim een non-invasief onderzoek plaatsgevonden naar de samenstelling van de gebruikte inkt voor een manuscript op perkament. Dit gebeurde in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed, in het kader van een scriptie voor de opleiding Boek en Papier.

Materiaal onderzoek

ETS HAIM – LIVRARIA MONTEZINOS

Ets Haim – Livraria Montezinos is de oudste actieve Joodse bibliotheek ter wereld, met één van de belangrijkste sefardische collecties. De bibliotheek is opgericht in 1616, en is sinds 1675 gevestigd in het complex van de Portugese Synagoge. De collectie staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

WASHINGTON

Het begin van 2020 stond in het teken van de voorbereidingen en inrichting van de tentoonstelling *With a Mighty Hand: The Art and History of the Passover Haggadah*, bij het Museum of the Bible (MOTB) in Washington DC. Deze tentoonstelling is samen met de Bibliotheca Rosenthaliana ontwikkeld, en werd op 27 februari 2020 in Washington DC geopend. Drie weken na de opening, werd het museum in verband met de coronalockdown voor een langere periode gesloten. Uiteindelijk werd

Ets Haim in blauw licht

de bruikleen verlengd, en was deze tentoonstelling bijna drie maanden toegankelijk voor publiek.

BLAUW LICHT

In de korte periode dat het mogelijk was bezoekers bij Ets Haim te ontvangen, zijn er 35 individuele bezoekers geweest en 80 bezoekers in het kader van een rondleiding. In 2020 bestonden de Verenigde Naties en de UNESCO 75 jaar. Een moment om stil te staan bij de wereldwijde inspanningen van deze organisaties. Daarom werd de bibliotheek Ets Haim, samen met vele andere Nederlandse Unesco-erfgoederen, van 19 tot 24 oktober 2020 bij zonsondergang in het VN-blauwe licht gezet.

KENNISCENTRUM

Het Kenniscentrum is onder normale omstandigheden van dinsdag- tot en met vrijdagmiddag geopend. Bezoekers kunnen hier terecht met vragen over joodse kunst, cultuur, religie en de geschiedenis van de joden, met name in Nederland. In het Kenniscentrum zijn boeken, brochures, de audiovisuele collectie, fotomateriaal, een muziekcollectie en een verzameling historische documenten te raadplegen. In verband met de coronamaatregelen was het Kenniscentrum gedurende 2020 deels open, deels gesloten, deels op afspraak te bezoeken. Er werden gedurende de eerste 10 weken van het jaar 250 bezoekers ontvangen. Na de eerste lockdown werden er 116 bezoekers op afspraak ontvangen, en per e-mail en telefoon werden ruim 1.500 vragen behandeld.

JOODS MONUMENT

De website Joods Monument (www.joodsmonument.nl) werd in 2020

meer dan 500.000 keer bezocht door 270.000 bezoekers. Om zelf aanvullingen te kunnen doen hebben zich in 2020 ruim 1.400 mensen als nieuwe gebruiker geregistreerd, waaronder 100 docenten in het kader van het educatieve programma *Wordt Gemist*. Door hen (en de redactie van het monument) werden in 2020 circa 10.000 afbeeldingen toegevoegd aan de persoonspagina's van slachtoffers, variërend van portret- en familiefoto's, tot foto's van registratiekaarten. Behalve afbeeldingen werden ook 3.500 aanvullingen gedaan als verhaal: soms uitgebreide herinneringen - soms een korte opmerking. Ondanks dat gebruikers zelf aanvullingen kunnen doen, werd ook de redactie van het Joods Monument veelvuldig geraadpleegd. De redactie ontving en beantwoorde in 2020 ruim 2.000 e-mails met vragen, toevoegingen of opmerkingen. De redactie van het Joods Monument, bestaande uit 6 actieve vrijwilligers, werkte bijna het gehele jaar vanuit huis.

PLANNEN KINDERMUSEUM

Het reguliere programma in het Kindermuseum is onveranderd succesvol. Zowel groepen als individuele bezoekers genieten hier van de interactiviteit. De variatie van de verschillende kamers zorgt ervoor dat kinderen zich urenlang in het Kindermuseum kunnen vermaken. Een hele generatie is inmiddels met het Kindermuseum opgegroeid. De kleintjes van vroeger, zijn nu ouders geworden van kinderen die Max de Matze ook als vriend ervaren.

DROOMZOLDER

Ons eerdere besluit om de zolderverdieping van het Kindermuseum te gebruiken voor wisseltonstellingen, is nog steeds een goede zet gebleken. Zo kunnen we steeds weer een nieuw publiek bereiken en het terugkerende publiek blijven verrassen. Beeldend kunstenaar Eli Content maakte voor de zolder een *Droombos*, vol gekke en clowneske figuren. Hiervoor liet hij zich inspireren door de grote wandschilderingen die Marc Chagall maakte voor het Joods Theater in Moskou. Door in het bos rond te dwalen, krijg je zin om zélf iets te

maken. Elke dag kunnen kinderen in het atelier van het Kindermuseum hun eigen droomfiguren scheppen, die worden toegevoegd aan het *Droombos*. Zo groeit het bos alsmaar door. Op diverse zondagen geven prijswinnaars van het Prinses Christina Concours hier concerten.

VERNIEUWING

Het afgelopen jaar ontving het Kindermuseum een bedrag van de Erfpachtgelden. Hiermee wordt voorbereidend werk verricht om het Kindermuseum op termijn te vernieuwen. Diverse vooronderzoeken zijn in gang gezet,

en er zal ook een publieksonderzoek worden uitgevoerd. Verder werken we aan een Virtual Reality-productie om dit medium – dat nieuw is voor ons museum, met kinderen uit te testen. Kunstenaar Abner Preis maakt hiermee een bewerking van de Gulden Regel, die centraal staat in het Kindermuseum. In 2021 zal deze productie op de zolderverdieping van het Kindermuseum te zien zijn.

Foto: Marijn Scheeres

MENASSEH BEN ISRAEL INSTITUUT

Het Menasseh ben Israel Instituut (MbiI) voor joodse sociaal-wetenschappelijke en cultuurhistorische studies is een academisch samenwerkingsverband tussen de Universiteit van Amsterdam (UvA) en het Joods Cultureel Kwartier. Vanwege de COVID-19-crisis moesten in 2020 verschillende evenementen worden afgezegd of uitgesteld. Gedurende het jaar zijn gesprekken gevoerd met de Vrije Universiteit (VU). Er is besloten dat de VU, naast het Joods Cultureel Kwartier en de UvA, participant wordt van het MbiI. Dit wordt in 2021 effectief. In het kader van deze hernieuwde samenwerking, zullen er onder meer twee leerstoelen joodse studies gevestigd worden, één aan de UvA en één aan de VU.

OVERZICHT ACTIVITEITEN

14e Amsterdam Yiddish Symposium: Yiddish Knights (23 januari)

Met medewerking van Marion Aptroot, Oren Cohen Roman, Astrid Lembke en Miriam Edlich-Muth. In november verscheen een publicatie met de lezingen van het symposium.

Online interview met Emanuel Tov in samenwerking met Crescas (9 september)

Over het raadsel van de Hebreeuwse bijbel. Emanuel Tov werd geïnterviewd door Bart Wallet. Terug te luisteren en te zien via: <https://www.crescas.nl/cursussen/b1z/Op-zoek-naar-het-raadsel-van-de-Hebreeuwse-Bijbel-met-Emanuel-Tov/>.

Online lezing door Tehilah van Luit in samenwerking met Stichting Morasha (19 november)

Over Asjkenazisch-Sefardische toenadering in het Amsterdam van de late 18e eeuw. Terug te luisteren en te zien via: <https://mbii.nl/terugluisteren/>

Herlancering Studia Rosenthaliana

Het MbiI heeft het tijdschrift Studia Rosenthaliana opnieuw gelanceerd, nu als een 'double-blind peer-reviewed fully "diamond" open access academic journal', uitgegeven door Amsterdam University Press. Het MbiI vormt het redactiesecretariaat. Dit tijdschrift zal twee keer per jaar uitkomen. In 2020 is begonnen met het dubbelnummer *The Jewish Bookshop of the World; Aspects of Print and Manuscript Culture in Early Modern Amsterdam*, onder gastredacteurschap van Theodor Dunkelgrün. Te lezen via: <https://www.ingentaconnect.com/content/aup/stros#> Ter gelegenheid daarvan is een podcast gemaakt, waarin Emile Schrijver Theodor Dunkelgrün interviewt. Deze is terug te luisteren via: <https://mbii.nl/terugluisteren/>

LANCERING NIEUWE WEBSITE

Te bezoeken op: www.mbiI.nl

PUBLICATIES

Marion Aptroot (ed.) *Yiddish Knights; Amsterdam Yiddish Symposium 14*.

LEZINGEN, PUBLICATIES & ONDERZOEK

De medewerkers van het Joods Cultureel Kwartier waren in 2020 verantwoordelijk voor de volgende lezingen, publicaties en wetenschappelijk onderzoek.

EMILE SCHRIJVER

Algemeen Directeur

LEZINGEN

16 januari 2020

Deelname aan performance en vraaggesprek met Joseph Semah, n.a.v. tentoonstelling "On Friendship/ (Collateral Damage) III – The Third GaLUT: Baghdad, Jerusalem, Amsterdam", Joods Historisch Museum

23 januari 2020

Ronit Palache interviewt Emile Schrijver, Amsterdamse Academische Club, podiumgesprek

31 januari 2020

Lezing over Nationaal Holocaustmuseum n.a.v. Holocaust Memorial Day, Universiteit Utrecht

Februari-maart 2020

Collegereeks "Jewish Heritage as Living History", Universiteit van Amsterdam

20 februari 2020

Interview met Eli Schaap, New York, tijdens filmvertoning in Auditorium Joods Historisch Museum

21 februari 2020

Emile Schrijver interviewt Ronit Palache n.a.v. haar biografie en bloemlezing van Ischa Meijer, Auditorium Joods Historisch Museum

24 februari 2020

Voordracht over Nationaal Holocaustmuseum tijdens "Reunion Meeting" van de Amsterdam Mission van de United Jewish Agency, New York

27 februari 2020

Openingslezing voor tentoonstelling in The Museum of the Bible, Washington, DC: "With a Mighty Hand: The Art and History of the Passover Haggadah"

5 maart 2020

Voordracht tijdens "Zevende onthulling van herdenkingsstenen in Alkmaar", PCC Gebouw, Alkmaar

8 maart 2020

Rede bij presentatie van boek "Beroofd volgens de regels", Boekhandel Praamstra, Deventer

21 mei 2020

Online lezing over Braginsky Collection, Zürich, voor lezingencyclus Nederlands-Israëlitische Hoofdsynagoge, Amsterdam

9 juni 2020

Online lezing, "Highlights from the Braginsky Collection", Joods Museum Lecce, Italië

30 juni 2020

Online inleiding over "Fundraising" voor Association of European Jewish Museums

1 juli 2020

Online lezing, "The Braginsky Collection", Association of Jewish Libraries, USA

11 augustus 2020

Online lezing, "Hoogtepunten uit geïllustreerde Haggadot en Megillot Esther", voor lezingencyclus Nederlands-Israëlitische Hoofdsynagoge, Amsterdam

11 augustus 2020

Online lezing "The Jews of Amsterdam", Jewish Museum and Tolerance Center, Moscow

8 oktober 2020

Online Alkmaar Ontzet-lezing, "Het vrije geluid", Huis met de Kogel, Alkmaar

18 november 2020

Online discussie en presentatie "The presence of the Holocaust in Jewish

museums", Annual Conference Association of European Jewish Museums

19 november 2020

Online college over Joods Cultureel Kwartier, voor Reinwardt Academie, Amsterdam

OPINIESTUKKEN in het Parool

27 januari 2020

"Te pas en te onpas wordt ander onrecht in de wereld vergeleken met de Holocaust"

19 mei 2020

(met Judith Schrijver) "Laat de culturele sector ophouden zich voortdurend te verontschuldigen"

28 augustus 2020

"Holocaustfilmpjes op TikTok worden te snel veroordeeld"

9 december 2020

"Het bagatelliseren van antisemitisme en racisme is schadelijk"

OPINIESTUKKEN in Tachles, das jüdische Wochenmagazin, Zwitserland

28 april 2020

"Plagen und Haggada"

29 mei 2020

"Die jüdischen Museen Europas nach Corona"

4 september 2020

"Erziehung statt Empörung"

Tachles podcast 6 juni 2020

"Was dürfen jüdische Museen"

Daarnaast schreef Emile Schrijver regelmatig voorwoorden, inleidingen, columns, krantenbijdragen en populaire artikelen en was hij te gast in radio- en televisieprogramma's in binnen- en buitenland.

NEVENFUNCTIES

- Bijzonder hoogleraar met leeropdracht 'Geschiedenis van het Joods Cultureel Erfgoed, in het bijzonder van het Joodse Boek', Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam
- Commissie evaluatie restitutiebeleid cultuurgoederen Tweede Wereldoorlog, Raad voor Cultuur, Den Haag ("Commissie Kohnstamm)
- Commissie van Advies "Nooit meer Auschwitz-lezing", Nederlands Auschwitz Comité
- Conservator, Braginsky Collection of Hebrew Manuscripts and Printed Books, Zürich, Zwitserland
- Voorzitter bestuur Association of European Jewish Museums
- JCSAX b.v., Haarlem, DGA
- Penningmeester Stichting Menasseh ben Israel Instituut voor joodse sociaal-wetenschappelijke en cultuurhistorische studies, Amsterdam
- Bestuurslid Stichting Charlotte Salomon, Amsterdam
- Lid Wissenschaftlicher Beirat Jüdisches Museum Hohenems, Oostenrijk
- Lid Wetenschappelijke Adviesraad MiQua: LVR-Jüdisches Museum im Archäologischen Quartier Köln, Duitsland
- Lid Wetenschappelijke Adviesraad Jewish Museum and Tolerance Center, Moscow, Rusland
- Lid Advisory Board John Rylands Research Institute, Manchester, Verenigd Koninkrijk
- General editor, Encyclopedia of Jewish Book Cultures, Brill Publishers, Leiden
- Redactielid Amsterdam Studies in the Dutch Golden Age, Amsterdam University Press
- Lid Advisory board Quaerendo; a Journal Devoted to Manuscripts and Printed Books, Brill Publishers, Leiden
- Lid Benoemingsadviescommissie Hoogleraar Joodse Studies, Vrije Universiteit

LIESBETH BIJVOET

Zakelijk Directeur

NEVENFUNCTIES

- Lid Raad van Toezicht DutchCulture, Amsterdam
- Voorzitter bestuur Dansmakers, Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Kennisland, Amsterdam
- Bestuurslid Samenwerkende Amsterdamse Musea, Amsterdam
- Bestuurslid De Plantage Amsterdam, Amsterdam
- Bestuurslid Stichting Charlotte Salomon, Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Metropole Orkest, Hilversum
- Bestuurslid Stichting Support Metropole Orkest, Hilversum
- Voorzitter BIZ Knowledge Mile, Amsterdam
- Penningmeester bestuur Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45

RELEVANTE NEVENFUNCTIES LEDEN VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Dhr. R.D. Aronson

- Eigenaar Aronson Antiquairs Stichting NedArt
- Bestuurslid Maror, gemeenschapsraadslid
- Joods Bijzonder Onderwijs, curatorium
- Voorzitter AvroTros, specialist Tussen Kunst en Kitsch

Dhr. J.L. Davidson

- Bestuurslid Stichting Turing Foundation
- Bestuurslid Bischoffsheim Stichting
- Bestuurslid Menasseh ben Israel Instituut
- Bestuurslid Stichting Gan Hasjalom

Dhr. E.P. Groenteman

- Zelfstandig adviseur
- Voorzitter van de Raad van Commissarissen van de B.V. Beleggingsmaatschappij vh. Biedermann & Co
- Penningmeester Stichting Vrienden van het Joods Historisch Museum

Dhr. J.F.L. Guttman

- Board member Humanity in Action INC
- St. Amarte Fonds, bestuurslid

Mevr. S. van der Hart

- Lid Commissie Joodse erfpachttegoeden van de gemeente Amsterdam

Dhr. F. Hollander

- Lid Raad van Commissarissen Hiltermann Lease Services
- Voorzitter European Initiative Keren Hayesod Jeruzalem
- Lid van de Campaign Cabinet Keren Hayesod
- Lid van de Executive Committee Keren Hayesod
- Bestuurslid Stichting Vrienden van het Joods Historisch Museum

Mevr. S.D. Joseph-Jowell

- Zelfstandig grafisch ontwerper
- Visuele communicatieadviseur
- Eigenaar van PRTY. Amsterdam
- Voorzitter van de Women's Division Collectieve Israel Actie

Dhr. M.E. Paktor

- Lid van het Curatorium van het Nederlands Israëlietisch Seminarium
- Lid van de Board of Governors van de Jewish Agency for Israel
- Lid van de World Board of Trustees van Keren Hayesod
- Bestuurslid Stichting Vrienden van het Joods Historisch Museum

PETER BUIJS

Senior medewerker Collecties en Kennis

LEZING

22 juli 2020

Lezing *Kom kijken* over recente aanwinsten voor de documenten en fotocollectie.

PUBLICATIE

'Het archief van Abraham Horodisch in het Joods Historisch Museum', in: *Boekenwereld*.

LISA DE GOFFAU

Conservator tentoonstellingen & collecties

LEZINGEN EN RONDLEIDINGEN

April 2020

Virtuele Gallery Walk over de tentoonstelling *Eli Content. So much I gazed on beauty*.

16 juli 2020

Lezing *Kom Kijken* over recente aanwinsten voor de museumcollectie.

PUBLICATIE

Bijdrage aan: *Waterlooplein. De buurt binnenstebuiten*, onder redactie van Kirsten van Kempen en Hetty Berg. Zutphen: Walburg Pers, 2020.

OVERIG

Bestuurslid Jonge Judaïci

IRENE FABER

Conservator Collecties

LEZING

1 juli 2020

Lezing *Kom Kijken* over recente aanwinsten voor de museumcollectie.

ANNEMIEK GRINGOLD

Conservator & projectleider Hollandsche Schouwburg & Nationaal Holocaustmuseum

CONFERENTIE

17 december 2020

Internationale online conferentie "Remembering the Holocaust."

Challenges, good practice and inspiration during Covid pandemic" In samenwerking met de ambassade van Duitsland in Nederland en het Weiss-Livnat instituut van de Universiteit Haifa, Israël

JUDITH HOEKSTRA

Conservator

INTERVIEW

Interview met Sarah Mei Herman in het kader van haar presentatie Germano

PETRA KATZENSTEIN

Manager kindermuseum & speciale projecten

NEVENFUNCTIES

- Jurylid Children in Museum Award (CMA) onderdeel van EMA, European Museum Academy en Hands On! International Organisation of Children in Museums
- Shaliach Tziboer/voorzanger van de Liberaal Joodse Gemeente Gelderland
- Bestuurslid Nettie van Zwanenberg Stichting
- Bestuurslid Lexhanna Stichting

MIRJAM KNOTTER

Conservator

LEZINGEN

30 januari 2020

Walraf Richartzmuseum Keulen. The 'Jewish' Rembrandt - The Myth Unraveled

18 februari 2020

Crescas. Kabbala - de kunst van de joodse mystiek

29 april 2020

Portugees-Israëlistisch Gemeente. De ceremoniële kunstschaten in de snoge

11 november 2020

Universiteit van Amsterdam. Heinz Keijser - een markante Amsterdamse verzamelaar

11 december 2020

Oude Kerk, Amsterdam. Rembrandt en zijn joodse burens

PUBLICATIE

'From Angel to the Shekhina: The Influence of Kabbalah on the Late Work of R. B. Kitaj', in: Batsheva Goldman-Ida (red.), *Images - Kabbalah and Art*, vol 13, Leiden (Brill) 2020.

HEIDE WARNCKE

Conservator Ets Haim

LEZINGEN

1 juli 2020

International Collections: Ets Haim – Livraria Montezinos, Amsterdam Association of Jewish Libraries (AJL) Digital Conference 2020.

19 juli 2020

'Traces of Sephardic Identity' The Sephardi Heritage Project

TITIA ZOETER

Conservator cultuurgeschiedenis

LEZING

6 december 2020

Online lezing voor Genootschap voor de joodse wetenschap in Nederland, *Waterlooplein. De buurt binnenstebuiten*.

ARIANE ZWIERS

Senior medewerker kenniscentrum

PUBLICATIE

Hachnosas Ourechiem. Opvang van joodse vluchtelingen in Nederland in tijdschrift Grine Medine 74, p. 3-16, Uitgave Stichting Jiddisj, juli 2020.

SPONSORS & BEGUNSTIGERS

SUBSIDIËNT

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

VOOR NATIONAAL HOLOCAUSTMUSEUM

Met dank aan deelnemers van de BankGiro Loterij

VOOR BEHOUD, RESTAURATIE EN UITBREIDING VAN DE COLLECTIE

Met dank aan deelnemers van de BankGiro Loterij

BEGUNSTIGERS

Aartsbisdom Utrecht
Alvesta Inter Properties
Ars Donandi / Koster-de Wolff fonds
Livia en Robert Baruch-Kapusta
B. Bausch-Polak
Sally Berg Familie Fonds
Rob van den Bergh
BPD Cultuurfonds
Louis Briller Trust
Bundesrepublik Deutschland Auswärtiges Amt
M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting
R.A. Cirpka-van der Wolf
Familie B.G. Cohen
De Nederlandsche Bank
De Nederlandse Spoorwegen
Fables Foundation
Edli Foundation
Fonds 1818
Fonds Erfpachtgelden gemeente Amsterdam
Ulrika Grünwald Citron & Joel Citron
Anne Frank Fonds Basel
Philip Friedmann Family Charity Foundation
Coster Diamonds (Stichting Amsterdam City of Diamonds)
Gassan (Stichting Amsterdam City of Diamonds)
Fundatie van den Santheuvel, Sobbe
Gemeente Amsterdam
Gemeente Haarlem
Gemeente Hoorn
Gemeente Nijmegen
Gemeente Winterswijk
Goldberg/Nash Family Foundation
Ben & Cindy Golub
Ter nagedachtenis aan Bram & Elly Hertzberger
Hilleel Moerel Stichting
Janivo Stichting
J.C. Ruigrok Stichting
Michael en Philippine Kahn
Familie Koekoek
Marianne & Wim Koster-Herz
Harry Krakowski
Sonja de Lange

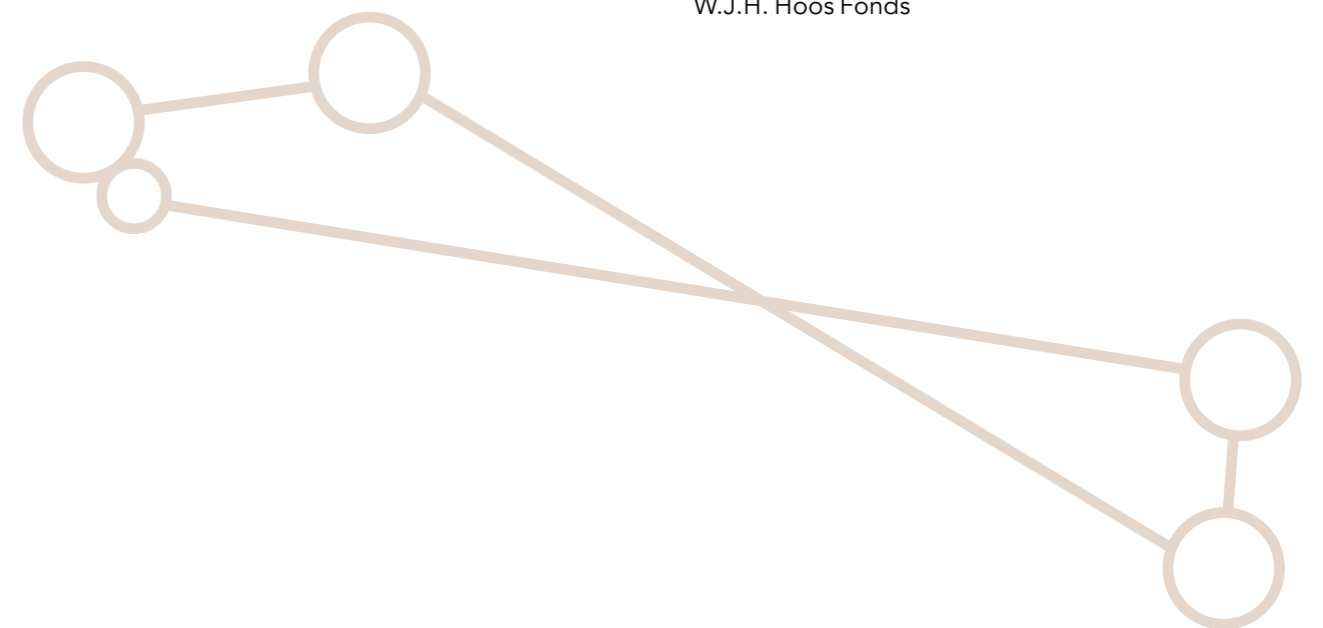
Lantos Foundation
Max en Lia Léons
Doron, Marianne & Naomi Livnat
Maison de Bonneterie
Anna Markus
Jaap en Tineke Meijers
Ellen Mendel
Mercis Publishing B.V.
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mondriaan Fonds
Morton H. Meyerson Family Foundation
Herman en Rosetta Musaph-Andriessie
Carol Neuberger
Frederik Polak en Griet Polak-Asscher Fonds
Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)
Nijkerk Holding B.V.
Philips Electronics Nederland BV
Marion G. Polak Stichting
Louis Polack
Premselaar Foundation
Prins Bernhard Cultuurfonds
Provincie Noord-Holland
R. Norg
Ribbink van den Hoek Familie Stichting
David Roos-Weijl Stichting
Marei von Saher
SALOMON DE JONG Stichting
Salomon Stichting / Mozes A. Staszewski Amsterdam
Donatie uit de nalatenschap van D.E. Stibbe en A. Stibbe-Peereboom
Stichting Abas Fonds
Stichting Pieter Bastiaan
Stichting Collectieve Maror-Gelden Nederland
Stichting Democratie en Media
Stichting Diamantwerkersbond Koperen Stelen Fonds
Stichting Eekhoornfonds
Stichting Gifted Art
Stichting Baron van Hugenpoth tot Aerdt
Stichting Huisman Vredes Fonds
Stichting Iton
Stichting Will en Rita Jaeger Fonds
Stichting Levi Lassen
Stichting Maatschappij tot Nut der Israëlieten in Nederland
Stichting Makaria
Stichting ORT Nederland
Stichting RCOAK
Stichting Saphir
Stichting Sonja van Tijn Fonds
Stichting 't Trekpaert

The Foundation for the Jewish Historical Museum in Amsterdam, Inc.
Stichting Zabawas
The Streisand Foundation
Andrew & Ann Tisch Foundation
Vereniging Beurs voor den Diamanthandel vfonds
Susanna Vorst
VSBfonds
The Harry and Jeanette Weinberg Foundation
Mr Abey and Arianne Wijnperle
Michael & Lynne Wolitzer
Drs. C. van Zadelhoff Fonds
Nettie van Zwanenberg Stichting

Daarnaast ontving het Joods Cultureel Kwartier in 2020 steun van Stichting Vrienden van het Joods Cultureel Kwartier, Jonas Daniel Meijer Fonds, legaten en bijdragen van particuliere donateurs.

FONDSEN OP NAAM BEHEERD DOOR DE STICHTING VRIENDEN VAN HET JOODS HISTORISCH MUSEUM

Aankoopfonds Fotografie
Ankie Hak Fonds
Ellen Edinoff en Koert Stuyf Fonds
Familie Souget Fonds
Familiefonds Gampen
Fonds Kattenburg 826
Fonds ter nagedachtenis van Socher Kirzner, Fania Kirzner-Shusterman en Leo Shuman
Hans en Elly Jaffé Fonds
Hans Ham Fonds
Helmuth Mainz & Lore Bacharach Fonds
Het Joshua, Mila, Sari, Badu, Isi en Mace de Swaan Fonds
Inge & Alfred Nijkerk-von der Laden Fonds
Jetteke Frijda Fonds
Joël Cahen Kunstkabinet Fonds
Johanna Rebecca Wolff Fonds
Karl en Luisa Guttman-Treves Fonds
Leijdesdorff-Samuel Familiefonds
Marcelle Hertzdahl Fonds
Margot Rehfisch en Fiep Westendorp Fonds
Moos Cohen Fonds
Netty Rosenfeld Fonds
Nora Salomons Fonds
Prof. dr. Herman Musaph Fonds
Salomon van Praag Sigaar Fonds
Tim Uppelschoten Fonds
Van Hessen Fonds
Weishut/Snapper-Fonds
W.J.H. Hoos Fonds

VERKORTE JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2020 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	2020	2019
	€	€
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	-	-
Materiële vaste activa	1.730.442	877.931
Totaal vaste activa	1.730.442	877.931
Vlottende activa		
Vorraden	417.080	643.314
Vorderingen	1.084.430	1.524.409
Liquide middelen	9.683.882	3.570.239
Totaal vlottende activa	11.185.392	5.737.962
TOTAAL ACTIVA	12.915.834	6.615.893
PASSIVA	2020	2019
	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	287.415	287.415
Bestemmingsfonds OCW	1.052.004	-
Bestemmingsreserve restant subsidie OCW 2013-2016	-	-
Overige bestemmingsfondsen	5.531.947	1.390.990
Totaal eigen vermogen	6.871.366	1.678.405
Voorzieningen	92.729	103.980
Langlopende schulden	591.192	785.682
Kortlopende schulden		
Nog te besteden huisvestings-subsidie OCW	136.373	136.349
Schulden aan leveranciers	367.253	690.425
Belastingen en premies soc. verz.	172.440	159.312
Vooruitontvangen subsidie	3.212.351	2.092.351
Overige schulden	437.264	369.639
Overlopende passiva	1.034.866	599.752
Totaal kortlopende schulden	5.360.547	4.047.826
TOTAAL PASSIVA	12.915.834	6.615.893

EXPLOITATIEREKENING

BATEN	2020	2019
	€	€
Opbrengsten		
Publieksinkomsten buitenland	0	68.000
Publieksinkomsten binnenland		
- Publieksinkomsten onderdeel kaartverkoop	404.873	1.956.489
- Publieksinkomsten overig	73.000	258.802
Overige directe opbrengsten	16.362	94.766
Totale opbrengsten	494.235	2.378.057
Totaal bijdragen uit private middelen	4.553.184	2.116.142
Subsidies en bijdragen		
Structurele subsidie OCW	4.148.996	4.036.250
Overige subsidies/bijdragen	3.482.931	1.014.829
Totale subsidies en bijdragen	7.631.927	5.051.079
TOTAAL BATEN	12.679.346	9.545.278
LASTEN	2020	2019
	€	€
Salarislasten	4.121.290	4.564.932
Huisvestingslasten	528.016	525.516
Aankopen	0	500.000
Afschrijvingen	226.635	215.849
Overige lasten	2.610.464	3.146.361
TOTAAL LASTEN	7.486.405	8.952.658
Saldo rentebaten /-lasten	50	250
Naar bestemmingsfonds Nationaal Holocaustmuseum	4.140.957	587.705
SALDO UIT BEDRIJFSVOERING*	1.052.004	5.165

* Het positief saldo is dankzij de aanvullende subsidie van de "Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19" en vloeit rechtstreeks in het Bestemmingsfonds OCW ten behoeve van het te verwachten exploitatietekort in de beleidsperiode 2021 - 2024.

PERSONEEL & ORGANISATIE

PERSONEELSOPBOUW 31-12-2020

PERSONEN	MANNEN	VROUWEN	TOTAAL
vast	26	47	73
tijdelijk	1	8	9
			82
voltijd	6	5	11
parttime	21	50	71
			82
FTE			
formatie	21,38	39,79	61,35
project	1,00	2,90	3,90
			65,25

oproepkrachten	13	
rondleiders	22	
vrijwilligers	79	3,15 FTE

	MEDEWERKERS	OPROEPKRACHTEN	TOTAAL
instroom	5	4	9
doorstroom	2	0	2
uitstroom	3	4	7

ONDERNEMINGSRAAD

Otto Visser	voorzitter
Marleen van de Graaf	secretaris
Ruud Visser	lid
Sara Jacobs	lid

ZIEKTEVERZUIM	2015	2016	2017	2018	2019	2020
totaal ziekteverzuim	6,77 %	3,44 %	1,52 %	3,34 %	4,33 %	7,75 %
exclusief langdurig ziekteverzuim en zwangerschapsverlof	1,95 %	1,87 %	1,44 %	2,69 %	3,62 %	6,28 %

BESTUREN

RAAD VAN TOEZICHT STICHTING JOODS HISTORISCH MUSEUM

- Dhr. M.E. Paktor voorzitter tot 2-12-2020
- Dhr. E. P. Groenteman lid
- Dhr. J.F.L. Guttman lid
- Mevr. S. Jowell -Joseph lid
- Dhr. R. Aronson lid
- Mevr. S. van der Hart lid
- Dhr. J. Davidson lid
- Dhr. F. Hollander lid (voorzitter vanaf 2-12-2020)
- Dhr. R.P. Vos gevolmachtigde vanaf 12-02-2019

BESTUUR STICHTING VRIENDEN VAN HET JOODS HISTORISCH MUSEUM

- Dhr. F. Hollander voorzitter
- Dhr. M. E. Paktor lid
- Dhr. T. Kirzner lid tot 25-11-2020
- Dhr. E.P. Groenteman penningmeester
- Mevr. D. Sarlui lid
- Mevr. F. Meijers lid vanaf 23-09-2019
- Mevr. R.C. Musaph-Andriess ere voorzitter

RAAD VAN TOEZICHT STICHTING HOLLANDSCHE SCHOUWBURG

- Dhr. J. Krant lid
- Dhr. J.H. Gerson voorzitter
- Dhr. E.C.W.M. Damen lid
- Mevr. J.M. van Hall lid
- Dhr. J.J. Cahen lid

joods
cultureel
kwartier

joods historisch
museum

Ingang →
Entrance

